

Gweithdrefn Llên-ladrad

Dylid dilyn y weithdrefn hon pryd bynnag yr amheuir achos o lôn-ladrad.

Diffiniad

Llên-ladrad yw dysgwr yn defnyddio gwaith neu syniad unigolyn arall a'i gyflwyno fel ei waith gwreiddiol ef ei hun. Gall y gwaith fod yn waith ysgrifenedig, cerddoriaeth, rhaglen gyfrifiadur, dawn, darlun, etc.

Gall ffynhonnell y gwaith hwnnw fod yn:

- Waith wedi'i gyhoeddi, e.e. cyfrol, cylchgrawn, drama, ffotograff, paentiad, cerddoriaeth, etc.
- Gwaith heb ei gyhoeddi, e.e. nodiadau'r athro, taflenni dosbarth, gwaith dysgwr arall (naill ai gyda chaniatâd neu hebdo) a deunydd o'r We.

Mae defnyddio gwaith rhywun arall yn unrhyw un o'r ffyrdd hyn heb roi cydnabyddiaeth iddo yn llên-ladrata a chamymddygiad academaidd. Weithiau mae achosion o lôn-ladrad yn anfwriadol o ganlyniad i sgiliau ymchwil gwael a diffyg dealltwriaeth o gonfensiynau cyfeirio. Weithiau caiff ei wneud yn fwriadol. Yn y naill achos neu'r llall, nid yw llên-ladrad yn dderbyniol a dylid mynd i'r afael ag ef.

Meddalwedd Cymharu Testun

Mae llên-ladrata yn bennaf ar un o ddwy ffurf:

- i) myfyrwyr yn camddefnyddio gwybodaeth o'r we neu ffynonellau eraill, lle maent yn 'copïo a gludo' adrannau o destunau o'r adnoddau hyn yn uniongyrchol i'w haseiniadau heb gydnabod y ffynhonnell wreiddiol; a
- ii) myfyrwyr sy'n gweithio'n rhy agos gydag un neu fwy o unigolion i helpu i ddatrys a/neu ateb tasg neu gwestiwn asesedig, gan arwain at gynhyrchu ateb neu ddatrysiaid ar y cyd (boed yn fwriadol ai peidio) i gael mantais annheg dros eraill yn eu haseiniadau. Gelwir y math hwn o lôn-ladrata yn colisiwn.

Er mwyn gwirio bod myfyrwyr yn gweithio mewn modd teg ac academaidd briodol, mae Coleg Caerdydd a'r Fro yn defnyddio meddalwedd cymharu testun i ganfod achosion posibl o lôn-ladrata mewn gwaith a gyflwynir i'w asesu. Sef:

- Turnitin, sy'n gwneud yr hyn sy'n cyfateb i chwiliad ar y rhyngwryd, yn chwilio am gymhariaeth rhwng y testun sydd wedi'i gynnwys mewn darn o waith a gyflwynwyd gan fyfyrwr gyda phob math o wybodaeth ac adnoddau ar gael i'r cyhoedd ar y rhyngwryd. Defnyddir Turnitin i chwilio am achosion o gopïo uniongyrchol, a/neu beidio

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022

â chyfeirio'n briodol at wahanol fathau o ddeunyddiau ffynhonnell. Gellir ei ddefnyddio hefyd i gymharu aseiniadau pob myfyriwr â deunyddiau'r modiwl a chyfeiriadau eraill a ddarperir neu a ddefnyddir yn gyffredin. Ar gyfer pob aseiniad a gyflwynir i Turnitin, cynhyrchir adroddiad 'gwreiddioldeb' sy'n dangos canran y testun sy'n cyfateb i wefannau penodol.

Beth sy'n digwydd?

Yn dibynnu ar y cwestiynau sy'n cael eu gofyn a fformat yr ateb a gyflwynwyd, disgwylir rhyw lefel o gymhariaeth rhwng sgrïptiau a ffynonellau eraill. Er enghraifft, efallai eich bod wedi defnyddio gwybodaeth a gafwyd o safleoedd eraill a/neu bapurau gwyddonol fel dyfyniad uniongyrchol i gefnogi eich ateb neu ddangos pwynt penodol (gan sicrhau eich bod wedi cyfeirio at hyn yn y modd priodol a disgwyliedig). Yn yr un modd, mae'n debyg y byddwch yn defnyddio termau ac ymadroddion, y gellir eu disgrifio fel 'gwybodaeth gyffredin' o fewn eich maes pwnc penodol a'ch lefel astudiaeth, nad oes angen cyfeirio atynt, ond sy'n debygol o godi mewn fformat tebyg ar nifer o safleoedd ac atebion myfyrwyr eraill.

Bydd tîm y cwrs yn ystyried pob mater o'r fath wrth adolygu'r adroddiadau gan Turnitin a phenderfynu a yw myfyriwr wedi llên-lladrata. Os oes unrhyw bryderon:

- gall tîm y cwrs benderfynu bod angen arweiniad neu gymorth pellach ar rai myfyrwyr i ddatblygu eu sgiliau ysgrifennu academaidd; neu
- gall tîm y cwrs benderfynu bod yr hyn y mae'r adroddiadau'n ei ddangos yn fwy difrifol, ac os felly, byddant yn cyfeirio'r mater at y Deon Gwella Ansawdd i'w ystyried.

Diogelu Data

Wrth ddefnyddio'r systemau hyn, ni fydd Coleg Caerdydd a'r Fro yn cyflwyno unrhyw fanylion personol yn eich cylch, er ei bod yn debygol y bydd eich gwaith yn cynnwys eich rhif PI a gellir eich adnabod drwy hwnnw. Yn ogystal, ni fydd eich gwaith yn cael ei storio ar unrhyw system allanol ac felly ni fydd ar gael i unrhyw un y tu allan i Goleg Caerdydd a'r Fro.

Arfer Ddisgwyliedig

Rhaid i unrhyw ddyfyniad o waith cyhoeddedig neu heb ei gyhoeddi gan bobl eraill gael ei nodi'n glir drwy ei roi mewn dyfynodau, a dylai dysgwyr nodi eu ffynonellau mor gywir a llawn â phosibl.

Dylai cyfres o ddyfyniadau byrion o sawl ffynhonnell wahanol gael eu nodi'n glir fel y cyfryw, neu bydd yn gyfystyr â llên-ladrad yn yr un modd ag y mae un dyfyniad hir heb ei gydnabod o un ffynhonnell.

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022

Os bydd dysgwr yn crynhoi syniadau, barnau, ffigyrau, meddalwedd neu ddiagramau unigolyn arall, rhaid cyfeirio at yr unigolyn hwnnw yn y testun a rhaid cynnwys y gwaith y cyfeirir ato yn y llyfryddiaeth.

Ymdrin ag amheuaeth o lôn-ladrata lle na ellir adnabod y ffynhonnell

O bryd i'w gilydd, gall marciwr wynebu darn o waith yr amheuir ei fod wedi'i lôn-ladrata'n sylweddol, ond na ellir adnabod y ffynhonnell. Mewn amgylchiadau o'r fath, efallai y bydd amheuaeth bod rhywun arall wedi ysgrifennu'r traethawd.

Y llwybr a argymhellir yw y dylid rhoi rhybudd i'r myfyriwr y gofynnir cwestiynau academaidd iddo ynghylch y traethawd a gyflwynwyd.

Dylid paratoi'r cwestiynau ymlaen llaw a dylid cofnodi'r atebion i'r cwestiynau yn ysgrifenedig. Gall yr atebion hyn ddarparu tystiolaeth syml nad yw'r myfyriwr wedi ysgrifennu'r gwaith dan sylw drwy'r anallu i ateb cwestiynau ar sylwedd y gwaith.

Rheoli Amheuaeth o Lôn-ladrad

Cam 1

Dylai pwy bynnag sy'n amau bod dysgwr wedi cyflawni gweithred o lôn-ladrata gysylltu â'r Pennaeth Adran perthnasol.

Yna, bydd Pennaeth yr Adran yn cynnal cyfweiliad cychwynnol gyda'r dysgwr.

Os yw'r dysgwr yn honni nad yw wedi cymryd rhan mewn gweithred o lôn-ladrata, yna ar y cyd â'i athro/athrawes, efallai y bydd angen y canlynol ar Bennaeth yr Adran:

- Y dysgwr i gymryd rhan mewn cwestiynau llafar ar y gwaith lle amheuir bod lôn-ladrata.
- Gwaith y dysgwr yn cael ei gyflwyno i adnodd canfod lôn-ladrad electronig a weinyddir gan Bennaeth yr Adran.
- Arall fel yr awgrymwyd gan y corff dyfarnu.

Cam 2

Os yw Pennaeth yr Adran, o ganlyniad i ymchwiliad, yn fodlon bod y dysgwr, yn ôl y tebygolrwydd, wedi cyflawni gweithred o lôn-ladrata, yna bydd y Deon Gwella Ansawdd yn ystyried a yw'r lôn-ladrad yn weithred fach, ganolradd neu fawr ac yn cymhwyso cosb briodol.

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022

Bydd y weithdrefn hon yn cysylltu â'r weithdrefn Rheoli Perthnasoedd Dysgwyr. Bydd unrhyw gosbau gan y corff dyfarnu yn disodli'r rhai a amlinellir isod.

Canlyniadau Posibl

Gall Pennaeth yr Adran ymdrin â **mân weithredoedd o lôn-ladrata** ac ystyrir iddynt fod yn:

- Gyfeirnodu blêr.
- Cymysgu cyfeirnodau.
- Newid ychydig eiriau mewn darn o waith wedi'i gopïo, a'i gyflwyno fel gwaith gwreiddiol.

Cosb	Llôn-ladrata
Nid yw swm y llôn-ladrata yn fwy na 10% o gyfanswm yr aseiniad: Cosb 1.	Trafodaeth gyda Phennaeth yr Adran, tiwtor y cwrs a/neu diwtor a dysgwr. Mae dysgwyr yn ailgyflwyno gwaith wedi ei lôn-ladrata am farciau llawn ac ni chaiff cofnod ffurfiol ei gadw. Dylid cofnodi hyn fel Hysbysiad o Bryder
Mae'r dysgwr wedi cyflawni gweithred(oedd) blaenorol o lôn-ladrata, neu mae'r llôn-ladrata yn fwy na 10% o gyfanswm yr aseiniad.	Trafodaeth gyda Phennaeth yr Adran, tiwtor y cwrs a/neu diwtor a dysgwr. Mae dysgwyr yn ailgyflwyno gwaith wedi ei lôn-ladrata am farciau llawn a chaiff cofnod ffurfiol ei gadw. NEU Ailgyflwyno gwaith ar gyfer marciau llawn gan ddefnyddio naill ai tasg wahanol neu waith newydd. NEU Ail-farcio'r gwaith llôn-ladrata gwreiddiol gyda'r adran a oedd wedi'i lôn-ladrata wedi'i dileu a'r marciau yn adlewyrchu'r gwaith sy'n weddill. Dylid cofnodi hyn fel Rhybudd Ymddygiad Cyntaf
Mae'r dysgwr wedi cyflawni nifer o droseddau llôn-ladrata yn y gorffennol dros gyfnod ei gwrs astudio.	Ailgyflwyno gwaith newydd am farc is. NEU Ailgyflwyno gwaith newydd ar gyfer gradd llwyddo yn unig. NEU Gradd sero/methu ar gyfer y darn o waith heb ailgyflwyno. Dylid cofnodi hyn fel Rhybudd Ymddygiad Cyntaf.

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022

Er y gellir disgrifio'r troseddau hyn fel rhai mân, os oes gan aseiniad ganran sylweddol o'r math hwn o lôn-ladrata, yna dylai'r gosb a roddir i'r dysgwr adlewyrchu hyn.

Gall Pennaeth yr Adran ymdrin â **gweithredoedd canolradd o lôn-ladrata** ac ystyrir iddynt fod yn:

- Ddau ddysgwr ar yr un cwrs yn copïo oddi wrth ei gilydd.
- Dysgwr yn copïo gan ddysgwr blaenorol ar yr un cwrs.
- Copïo air-am-air o ffynhonnell/ffynonellau heb gydnabyddiaeth, h.y. copïo a gludo o'r We.

Yn yr un modd â mân weithredoedd o lôn-ladrata, gall y gosb a roddir i'r dysgwr yn y categori hwn amrywio gan ystyried canran y copïo dan sylw. Ni ddylai dysgwr sydd wedi copïo paragraff neu ddau gael yr un gosb â dysgwr sydd wedi copïo'r cyfan neu swm sylweddol o waith gan ddysgwr arall neu o'r We.

Cosb	Llôn-ladrata
Nid yw cyfanswm y llôn-ladrata yn fwy na 10% o gyfanswm yr aseiniad, neu mae'r cynghorydd llôn-ladrata yn derbyn bod amgylchiadau lliniarol mewn perthynas â dysgwr penodol.	Trafodaeth gyda Phennaeth yr Adran, tiwtor y cwrs a/neu diwtor a dysgwr. Mae dysgwyr yn ailgyflwyno gwaith wedi ei lôn-ladrata am farciau llawn a chaiff cofnod ffurfiol ei gadw. NEU Ailgyflwyno gwaith ar gyfer marciau llawn gan ddefnyddio naill ai tasg wahanol neu waith newydd. NEU Ail-farcio'r gwaith llôn-ladrata gwreiddiol gyda'r adran a oedd wedi'i lôn-ladrata wedi'i dileu a'r marciau yn adlewyrchu'r gwaith sy'n weddill. Dylid cofnodi hyn fel Rhybudd Ymddygiad Cyntaf
Mae'r dysgwr wedi cyflawni gweithred(oedd) blaenorol o lôn-ladrata, neu mae'r llôn-ladrata yn fwy na 10% o gyfanswm yr aseiniad.	Ailgyflwyno gwaith newydd am farc is. NEU Ailgyflwyno gwaith newydd ar gyfer gradd llwyddo yn unig. NEU Gradd sero/methu ar gyfer y darn o waith heb ailgyflwyno. Dylid cofnodi hyn fel Rhybudd Ymddygiad Terfynol.

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022

Mae'r dysgwr wedi'i ganfod yn euog o nifer o droseddau llên-ladrad blaenorol dros gyfnod ei gwrs astudio.	Methu'r uned gyfan (lle bo hynny'n berthnasol). NEU Methu'r rhaglen academiaidd ar gyfer y flwyddyn academiaidd honno.
---	--

Ymdrinnir ag **achosion difrifol o llên-ladrad** gan y Deon Gwella Ansawdd ac fe'u hystyrir yn:

- Ailgylchu aseiniadau o fanciau traethodau ar y We (p'un ai a delir amdanynt ai peidio)
- Prynu 'aseiniadau personol' o safle We neu gael eraill (gan gynnwys rhieni) i ysgrifennu'r aseiniad.
- 'Dwyn' aseiniad gan ddysgwr arall heb ganiatâd.

Cosb	Llên-ladrata
Mae'r Deon Gwella Ansawdd yn fodlon bod y dysgwr wedi sefydlu amgylchiadau lliniarol mewn perthynas â'r llên-ladrad hwn.	Ailgyflwyno gwaith newydd am farc is. NEU Ailgyflwyno gwaith newydd ar gyfer gradd llwyddo yn unig. NEU Gradd sero/methu ar gyfer y darn o waith heb ailgyflwyno. Dylid cofnodi hyn fel Rhybudd Ymddygiad Terfynol.
Nid oes unrhyw amgylchiadau lliniarol.	Methu'r uned gyfan (lle bo hynny'n berthnasol). NEU Methu'r rhaglen academiaidd ar gyfer y flwyddyn academiaidd honno. NEU Unigolyn yn cael ei dynnu oddi ar y rhaglen academiaidd a/neu'r coleg yn barhaol.

Noder: Gyda chosbau 1 a 2 bydd yn ofynnol i'r dysgwr ateb cwestiynau llafar os yw'r adran llên-ladrata yn cynnwys rhan allweddol o feini prawf asesu, er mwyn sicrhau bod ganddo ddealltwriaeth lawn.

Cam 3 - Apelio

Bydd apeliadau yn erbyn y penderfyniad a wneir gan Bennaeth yr Adran neu'r Deon Gwella Ansawdd yn destun gweithdrefnau apelio arferol y coleg mewn perthynas â disgyblaeth dysgwyr.

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022

Lliniaru

Amgylchiadau lliniarol yw amgylchiadau a gyflwynir gan y dysgwr a all fod wedi cyfrannu mewn rhyw ffordd at ymddygiad y dysgwr. Nid yw'r amgylchiadau hyn yn esgusodi'r dysgwr ond maent yn lleihau'r gosb ddisgyblu a roddir. Gall amgylchiadau lliniarol gynnwys pethau fel afiechyd, problemau teuluol, problemau gwaith etc. Nid yw'r rhestr yn hollgynhwysol a gall y rheolwr ymchwilio ystyried unrhyw ffactor y mae'n eu hystyried yn berthnasol mewn perthynas ag achos penodol.

Mae fersiwn Saesneg o'r ddogfen hon ar gael.

Dyddiad cymeradwyo: Gorffennaf 2013	Rheolwr sy'n Gyfrifol: Deon Gwella Ansawdd
Cymeradwywyd gan: Bwrdd Safonau Ansawdd	Arweinydd Gweithredol: Is-bennaeth Cwricwlwm a Safonau
Dyddiad adolygu: 18/09/2022	Hygyrch i Fyfyrrwyr: Ydy

Rhif Diwygio	2
Dyddiad Adolygu Diwethaf	31/10/2020
Dyddiad Adolygu Nesaf	18/09/2022